

Sănătate

A se vedea, de asemenea, fișele tematice privind [„Detenția și sănătatea mintală”](#), [„Persoanele vârstnice și Convenția Europeană a Drepturilor Omului”](#), [„Sfârșitul vieții și Convenția Europeană a Drepturilor Omului”](#), [„Refuz de hrană în detenție”](#), [„Persoanele cu dizabilități și Convenția Europeană a Drepturilor Omului”](#), [„Drepturile în materie de sănătate ale persoanelor private de libertate”](#) și [„Drepturi de reproducere”](#).

Accesul la tratamente sau medicamente experimentale

Hristozov si altii împotriva Bulgariei

13 noiembrie 2012

Cei zece reclamânți, care sufereau de cancer, s-au plâns că li s-a refuzat accesul la un medicament experimental anti-cancer care nu era autorizat. Dreptul bulgar prevedea că o astfel de autorizație putea fi acordată numai în cazul în care medicamentul în cauză fusese autorizat anterior în altă țară. Deși era permisă „utilizarea compasională” a medicamentului într-o serie de țări, acesta nu fusese autorizat nicăieri în mod oficial. În consecință, autoritățile bulgare au refuzat să acorde autorizația.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din [Convenția europeană a drepturilor omului](#). Considerând că restricția în cauză privea dreptul pacienților la respectarea vieții private, protejată de art. 8 din Convenție, aceasta a observat o tendință în rândul țărilor europene de a permite, în condiții excepționale, folosirea unor medicamente neautorizate. Cu toate acestea, Curtea a constatat că acest consens care se contura nu avea la bază principii consacrate în dreptul țărilor respective și nici nu includea modalitatea precisă în care ar trebui să fie reglementată utilizarea unor astfel de produse. În continuare, Curtea a constatat că **art. 2** (dreptul la viață) și **art. 3** (interzicerea torturii și tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție **nu au fost încălcate** în această cauză.

Durisotto împotriva Italiei

6 mai 2014 (decizie privind admisibilitatea)

Cauza privea refuzul instanțelor italiene de a autoriza ca fiica reclamantului să facă obiectul unei terapii compasionale (tratament experimental cunoscut drept metoda „Stamina”) pentru a-și trata boala cerebrală degenerativă. Terapia presupunea teste clinice și, conform unui decret legislativ, făcea obiectul unor criterii restrictive de acces. Reclamantul susținea în special că decretul legislativ în cauză a introdus discriminarea în ceea ce privește accesul la îngrijiri medicale între persoanele care începuseră tratamentul înainte de intrarea în vigoare a decretului și cele care – precum fiica acestuia – nu se aflau în această situație.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (vădit nefondată) în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și în temeiul art. 14 (interzicerea discriminării), coroborat cu art. 8 din Convenție. Pe de o parte, observând în special că un comitet științific, înființat de Ministerul Sănătății din Italia, a emis un aviz negativ privind metoda terapeutică în cauză și că valoarea științifică a terapiei nu fusese așadar stabilită, a constatat că ingerința în exercitarea dreptului fiicei reclamantului la respectarea vieții private, pe care a reprezentat-o refuzul de a aproba cererea de a beneficia de terapia medicală, putea fi considerată necesară într-o societate democratică. Pe de altă parte, chiar presupunând că fiica reclamantului se afla într-o situație comparabilă cu aceea a persoanelor care primiseră autorizația judiciară excepțională de a fi supuse tratamentului, Curtea nu putea concluziona că refuzul sistemului de justiție de a-i acorda acesteia autorizația fusese discriminatoriu. Astfel, în special, interzicerea accesului la terapia în

cauză urmărea scopul legitim de a proteja sănătatea și era proporțională cu acest scop. În plus, decizia instanțelor italiene a fost motivată suficient și nu a fost arbitrară. În cele din urmă, valoarea terapeutică a metodei „Stamina” nu fusese dovedită științific până la acel moment.

Accesul la dosarul medical personal

K.H. și alții împotriva Slovaciei (cererea nr. 32881/04)

28 aprilie 2009

Reclamantele, opt femei de etnie romă, nu au mai putut procrea după ce au fost tratate la secțiile de ginecologie din două spitale diferite, acestea suspectând că fuseseră sterilizate în perioada spitalizării lor. Acestea s-au plâns că nu au putut obține fotocopii ale dosarelor lor medicale.

Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la viața privată și de familie) din Convenție, în măsura în care reclamantelor nu li s-a permis să își facă fotocopieze dosarele lor medicale. A constatat că, deși ulterior au fost introduse modificări legislative compatibile cu Convenția, acestea au fost tardive pentru reclamante.

Pretinsa neacordare de îngrijiri medicale adecvate

Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României

17 iulie 2014 (Marea Cameră)

Cererea a fost introdusă de o organizație neguvernamentală (ONG), în numele lui Valentin Câmpeanu, care a decedat în 2004, la vârsta de 18 ani, într-un spital de psihiatrie. Abandonat la naștere și plasat într-un orfelinat, acesta a fost diagnosticat la o vârstă fragedă cu HIV și cu un retard psihic sever.

Curtea a constatat că, în circumstanțele excepționale ale cauzei și având în vedere gravitatea acuzațiilor, trebuia să i se permită ONG-ului să acționeze ca reprezentant al lui Valentin Câmpeanu, chiar dacă organizația însăși nu era victima pretinselor încălcări ale Convenției.

În această cauză, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, atât pe fond, cât și sub aspect procedural.

Aceasta a constatat în special că: Valentin Câmpeanu a fost plasat în instituții medicale care nu erau dotate pentru a-i asigura tratamentul adecvat pentru starea sa de sănătate; că a fost transferat de la o unitate la alta, fără să se stabilească un diagnostic corect; și că autoritățile nu i-au asigurat tratamentul adecvat cu medicație antiretrovirală. Având în vedere că autoritățile erau conștiente de situația dificilă – lipsa de personal, hrana insuficientă și lipsa încălzirii – din spitalul de psihiatrie unde fusese plasat, acestea i-au pus în mod nejustificat viața în pericol. În plus, nu a existat o anchetă eficientă cu privire la circumstanțele decesului acestuia. Curtea a constatat, de asemenea, o **încălcare a art. 13** (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție, **coroborat cu art. 2**, considerând că statul român nu a asigurat un mecanism adecvat pentru a despăgubi persoanele cu handicap mintal, care susțin că sunt victime în temeiul art. 2.

În cele din urmă, în temeiul **art. 46** (forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, constatând că încălcările Convenției în cauza Valentin Câmpeanu reflectau o problemă mai amplă, Curtea a recomandat României să adopte măsurile generale necesare pentru a garanta că persoanele cu handicap mintal, aflate într-o situație similară, beneficiază de o reprezentare independentă, care să le permită examinarea de către un organism independent a plângerilor legate de sănătatea lor și de tratamentul care li se aplică.

A se vedea, de asemenea: **Centrul de Resurse Juridice în numele Mioritei Malacu și alții împotriva României**, decizie (de scoatere de pe rol) din 27 septembrie 2016.

Plângere cu privire la sumele acordate cu titlu de despăgubire în caz de vătămare a sănătății unei persoane

Otgon împotriva Republicii Moldova

25 octombrie 2016

Această cauză privea plângerea reclamantei cu privire la valoarea despăgubirii (echivalentul a 648 EUR) acordate de către instanțe, după ce aceasta a băut apă infestată de la robinet. Ca urmare, aceasta a fost internată două săptămâni în spital, cu dizenterie.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că, deși instanțele interne au stabilit răspunderea și au acordat despăgubiri în procedura inițiată împotriva furnizorului local de utilități publice, suma acordată a fost insuficientă pentru gravitatea prejudiciului care a fost cauzat sănătății reclamantei.

Vaccinarea obligatorie

Cereri pendinte

[Vavříčka împotriva Republicii Cehe \(nr. 47621/13\), Novotná împotriva Republicii Cehe \(nr. 3867/14\), Hornych împotriva Republicii Cehe \(nr. 73094/14\), Brožík împotriva Republicii Cehe \(nr. 19306/15\) și Dubský împotriva Republicii Cehe \(nr. 19298/15\)](#)

Cereri comunicate guvernului ceh la 7 și la 9 septembrie 2015

[Skerlevska împotriva „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” \(nr. 54372/15\)](#)

Cerere comunicată Guvernului „Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei” la 12 iunie 2017

Confidențialitatea informațiilor cu caracter personal privind sănătatea

Panteleyenko împotriva Ucrainei

29 iunie 2006

Reclamantul s-a plâns în special de faptul că, în cadrul unei ședințe de judecată, au fost dezvăluite informații confidențiale privind starea psihică a acestuia și tratamentul psihiatric urmat.

Curtea a constatat că obținerea de la un spital de psihiatrie a unor informații confidențiale privind starea psihică a reclamantului și tratamentul medical relevant, precum și dezvăluirea acestora într-o ședință publică, au constituit o ingerință în exercitarea de către reclamant a dreptului la respectarea vieții sale private. Aceasta a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, subliniind în special că detaliile în cauză nu puteau să influențeze rezultatul litigiului, că nu a fost necesară solicitarea informațiilor respective de către instanța de prim grad, deoarece informațiile nu erau „importante pentru o anchetă, o cercetare precontencioasă sau un proces” și a fost, așadar, nelegală în sensul Legii privind asistența medicală psihiatrică din 2000.

[L.L. împotriva Franței \(nr. 7508/02\)](#)

10 octombrie 2006

Reclamantul s-a plâns în special de prezentarea în fața instanțelor și utilizarea de către acestea a unor documente din dosarul său medical, în contextul unei proceduri de divorț, fără consimțământul său și fără desemnarea unui expert medical în acest sens.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că ingerința în exercitarea dreptului reclamantului la respectarea vieții private nu a fost justificată, având în vedere importanța fundamentală a protejării datelor cu caracter personal. Aceasta a observat în special că instanțele franceze au făcut referire doar cu titlu subsidiar la raportul medical incriminat pentru a-și fundamenta deciziile și, prin urmare, a reieșit că acestea ar fi putut să ajungă la aceeași concluzie fără să utilizeze informațiile din raport. În continuare, Curtea a remarcat că dreptul intern nu prevedea suficiente garanții în ceea ce privește utilizarea în cadrul acestui tip de proceduri a unor date referitoare la viața privată a părților, justificând astfel *a fortiori* exigența unui control strict privind necesitatea unor astfel de măsuri.

Armonas împotriva Lituaniei și Biriuk împotriva Lituaniei

25 noiembrie 2008

În ianuarie 2001, cel mai mare cotidian din Lituania a publicat pe prima pagină un articol referitor la pericolul reprezentat de SIDA într-o zonă îndepărtată a Lituaniei. În special, au fost citați membri ai personalului medical al unui centru pentru tratarea SIDA și al unui spital, aceștia confirmând faptul că reclamanții erau seropozitivi. Cu privire la a doua reclamantă, descrisă ca fiind „foarte cunoscută pentru promiscuitate”, s-a afirmat și faptul că ar fi avut doi copii nelegitimi cu primul reclamant. Reclamanții s-au plâns în special că, deși instanțele interne au hotărât că dreptul lor la respectarea vieții private a fost grav încălcat, li s-au acordat despăgubiri derizorii.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, din cauza plafonului scăzut aplicat despăgubirilor acordate reclamanților. Preocupată în special de faptul că, potrivit ziarului, informațiile referitoare la boala reclamanților fuseseră confirmate de membri ai personalului medical, Curtea a observat că era crucial ca dreptul intern să garanteze confidențialitatea pacienților și să descurajeze orice dezvăluire a datelor cu caracter personal, în special ținând seama de impactul negativ al unor astfel de dezvăluiri asupra disponibilității altor persoane de a face voluntar testul HIV și de a solicita un tratament adecvat.

Avilkina și alții împotriva Rusiei

6 iunie 2013

Reclamanții erau o organizație religioasă, Centrul Administrativ al Martorilor lui Iehova din Rusia, și trei martori ai lui Iehova. Aceștia s-au plâns în special de dezvăluirea dosarelor lor medicale organelor de urmărire penală din Rusia, în urma refuzului acestora de a face transfuzii de sânge în cursul spitalizării. În legătură cu o anchetă privind legalitatea activităților desfășurate de organizația reclamantă, organele de urmărire penală au dispus ca toate spitalele din Sankt Petersburg să raporteze refuzul Martorilor lui Iehova de a face transfuzii de sânge.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (incompatibilă *ratione personae*) în ceea ce privește organizația religioasă reclamantă și în privința unei reclamante din ceilalți trei reclamanți, având în vedere că nu a avut loc efectiv nicio dezvăluire a dosarului medical al acesteia, fapt necontestat de părți. În continuare, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, în privința celorlalți doi reclamanți. În special, aceasta a constatat că nu existase nicio nevoie socială imperioasă de a dezvălui informații confidențiale referitoare la aceștia. În plus, nu a fost necesar ca metodele utilizate de procuror în desfășurarea anchetei, implicând dezvăluirea de informații confidențiale fără nicio avertizare în prealabil și fără să li se ofere ocazia de a se opune, să fie atât de opresive pentru reclamanți. Prin urmare, autoritățile nu au făcut niciun efort pentru a realiza un echilibru just între, pe de o parte, dreptul reclamanților la respectarea vieții lor private și, pe de altă parte, obiectivul procurorului de a proteja sănătatea publică.

L.H. împotriva Letoniei (nr. 52019/07)

29 aprilie 2014

Reclamanta a susținut că, prin colectarea datelor sale medicale personale de către o agenție a statului fără consimțământul său, a fost încălcat dreptul acesteia la respectarea vieții private.

Curtea a reamintit importanța protejării datelor medicale pentru ca o persoană să se bucure de exercițiul dreptului la respectarea vieții private. A hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în cazul reclamantei, constatând că legea aplicabilă nu preciza suficient de clar marja de libertate conferită autorităților competente și modalitatea de exercitare a acesteia.

A se vedea, de asemenea: [Radu împotriva Republicii Moldova](#), hotărârea din 15 aprilie 2014, [Y.Y. împotriva Rusiei \(nr. 40378/06\)](#), hotărârea din 23 februarie 2016.

[Konovalova împotriva Rusiei](#)

9 octombrie 2014

Reclamanta s-a plâns de prezența neautorizată a unor studenți la medicină în timpul nașterii copilului său, susținând că nu și-a dat acordul în scris pentru a fi observată și că era aproape inconștientă atunci când i s-au comunicat aceste aranjamente.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Aceasta a constatat în special că legislația națională relevantă la momentul nașterii copilului reclamantei – 1999 – nu conținea garanții pentru protecția dreptului pacienților la respectarea vieții private. Această deficiență gravă a fost accentuată de procedura folosită de spital pentru a obține consimțământul pacienților de a face parte din programul de practică clinică în timpul tratamentului lor. În special, broșura de prezentare a spitalului, prin care reclamanta era notificată cu privire la posibila implicare a acesteia în programul de practică, avea informații vagi și acest aspect îi fusese expus, în general, într-o asemenea manieră încât să i se sugereze că nu avea de ales.

A se vedea de asemenea, recent:

[Mockutė împotriva Lituaniei](#)

27 februarie 2018¹

Proceduri disciplinare împotriva personalului medical

[Diennet împotriva Franței](#)

26 septembrie 1995

Reclamantul, un medic francez, a fost eliminat din registrul regional al medicilor pentru abateri profesionale, după ce a admis că oferise consultații la distanță pacienților săi care doreau să slăbească. Nu își întâlnea niciodată pacienții, nu monitoriza sau adapta tratamentele prescrise și, în perioadele sale frecvente de absență, aceștia primeau sfaturi de la personalul administrativ al acestuia. Reclamantul s-a plâns că organismele disciplinare care au soluționat dosarul său nu au fost imparțiale și că ședințele desfășurate în fața acestora nu au fost publice.

Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, din cauza faptului că ședințele nu au fost publice, și că **nu a fost încălcat art. 6 § 1** în privința capătului de cerere conform căruia organismele disciplinare nu au fost imparțiale.

[Defalque împotriva Belgiei](#)

20 aprilie 2006

Medic de profesie, reclamantul a fost acuzat de un coleg medic de efectuarea unor proceduri care nu erau necesare. În 1996, s-a dispus rambursarea de către acesta a sumelor plătite de Institutul Național pentru Sănătate și Asigurări de Invaliditate și i s-a interzis să aplice sistemul de plăți directe timp de cinci ani. Reclamantul s-a plâns în special de durata și caracterul inechitabil al procedurii inițiate împotriva sa.

Curtea a declarat **inadmisibile** capetele de cerere formulate de reclamant cu privire la pretinsul caracter inechitabil al procedurii în cauză. De asemenea, aceasta a hotărât că **a**

¹ . Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (Hotărâri definitive) din [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#).

fost încălcat art. 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție în ceea ce privește durata procedurii.

Gubler împotriva Franței

27 iulie 2006

Cauza privea o procedură disciplinară desfășurată de Consiliul Național al Colegiului Medicilor (*Ordre des médecins*) împotriva reclamantului, care era medicul personal al Președintelui François Mitterrand, pentru că a dezvăluit informații protejate de secretul profesional, a eliberat certificate medicale false și a adus atingere reputației profesiei de medic. Ulterior, reclamantul a fost eliminat din registrul medicilor.

Acesta a susținut în special că Consiliul Național al Colegiului Medicilor nu a fost independent și imparțial. Reclamantul a pretins că respectivul consiliu a fost atât judecător, cât și parte în cauza sa, având în vedere că acesta a fost reclamant în primă instanță și ulterior a acționat în calitate de organism de apel, ceea ce însemna că a trebuit să se pronunțe, în calitate de organism disciplinar, cu privire la propria plângere.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. Curtea a subliniat în special că membrii titulari ai secției disciplinare s-au retras de la ședința la care Consiliul Național al Colegiului Medicilor a hotărât să depună o plângere împotriva reclamantului, înainte ca respectivul consiliu să fi analizat caracterul oportun al inițierii unei astfel de proceduri. Acest lucru demonstra că membrii secției disciplinare, în special cei care făcuseră parte din completul care se pronunțase asupra plângerii formulate împotriva reclamantului, nu au fost implicați în decizia Consiliului Național de a formula cererea în cauză.

Discriminarea din motive de sănătate

Kiyutin împotriva Rusiei

10 martie 2011

Această cauză privea refuzul autorităților din Rusia de a-i acorda reclamantului, resortisant uzbek, un permis de ședere, din cauza faptului că fusese testat pozitiv cu HIV. Reclamantul s-a plâns că această decizie a fost disproporționată în raport cu scopul legitim de protejare a sănătății publice și a adus atingere dreptului său de a trăi împreună cu familia sa.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. Deși a admis că măsura incriminată urmărea scopul legitim de protejare a sănătății publice, Curtea a subliniat în special că experți medicali și organisme internaționale au convenit că restricțiile de călătorie impuse persoanelor infectate cu HIV nu puteau fi justificate făcându-se referire la probleme legate de sănătatea publică. În prezenta cauză, ținând seama de apartenența reclamantului la un grup deosebit de vulnerabil, absența unei justificări rezonabile și obiective, precum și lipsa unei evaluări individualizate, Curtea a constatat că guvernul rus și-a depășit marja limitată de apreciere, iar reclamantul a fost victima unei discriminări pe motivul stării sale de sănătate.

Novruk și alții împotriva Rusiei

16 martie 2016

Toți cei cinci reclamânți doreau să obțină permise de ședere în Rusia. Pentru ca cererea să fie completă, li s-a solicitat să se supună unui examen medical, care a inclus un test obligatoriu pentru infecția cu HIV. Rezultatele testului pentru HIV fiind pozitive, autoritățile pentru migrație au respins cererile, făcând trimitere la Legea privind resortisanții străini, care împiedica resortisanții străini seropozitivi să obțină permise de ședere. Reclamânții au susținut în special că au fost discriminați deoarece erau seropozitivi.

Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) **coroborat cu art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. În special, aceasta a observat că actul legislativ destinat să prevină transmiterea HIV, care a fost

utilizat în speță pentru a le interzice reclamanților intrarea sau șederea, s-a bazat pe ipoteza nejustificată potrivit căreia aceștia urmau să adopte un comportament nesigur, fără a efectua un exercițiu de punere în balanță, care să implice o evaluare individualizată a fiecărui caz. Având în vedere consensul larg existent la nivel european și internațional, orientat către eliminarea oricăror restricții impuse cu privire la intrarea, șederea și stabilirea persoanelor seropozitive, care constituie un grup deosebit de vulnerabil, Curtea a constatat că Rusia nu a invocat motive imperioase sau vreo justificare obiectivă pentru diferența de tratament aplicată reclamanților din motive de sănătate. Prin urmare, reclamanții au fost victime ale unei discriminări bazate pe starea lor de sănătate.

Expulzarea persoanelor bolnave

D. împotriva Regatului Unit (nr. 30240/96)

2 mai 1997

Reclamantul, originar din Saint Kitts (Caraibe), a fost arestat pentru posesie de cocaină, la sosirea acestuia în Regatul Unit, și a fost condamnat la șase ani de închisoare. S-a descoperit că acesta suferea de SIDA. Înainte de a fi pus în libertate, a fost emis un ordin de expulzare a acestuia în Saint Kitts. Acesta a susținut că expulzarea sa îi va reduce speranța de viață, deoarece în Saint Kitts nu era disponibil niciun tratament de tipul celui de care beneficiase în Regatul Unit.

Curtea a subliniat că străinii care au executat pedeapsa cu închisoarea și făceau obiectul expulzării nu puteau, în principiu, să pretindă niciun drept de a rămâne pe teritoriul unui stat contractant, pentru a continua să beneficieze de asistența medicală, socială sau de alt tip oferită, pe durata detenției, de statul care a dispus măsura de expulzare. Cu toate acestea, circumstanțele cauzei reclamantului erau excepționale într-o anumită măsură. Întrucât boala acestuia era într-un stadiu foarte avansat și acesta era dependent de tratamentul pe care îl primise, exista un pericol grav ca, din cauza condițiilor de trai dificile din Saint Kitts, speranța de viață a acestuia să scadă și să fie supus unor suferințe acute. Prin urmare, **expulzarea acestuia ar încălca art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

N. împotriva Regatului Unit (nr. 26565/05)

27 mai 2008 (Marea Cameră)

Reclamanta, resortisant ugandez, a beneficiat de spitalizare la scurt timp după ce a sosit în Regatul Unit, deoarece era grav bolnavă și suferea de boli legate de SIDA. Cererea de azil formulată de aceasta a fost respinsă. Aceasta a pretins că va fi supusă unui tratament inuman sau degradant, dacă era obligată să se întoarcă în Uganda, deoarece acolo nu va putea primi tratamentul medical necesar.

Curtea a observat că autoritățile Regatului Unit i-au asigurat reclamantei un tratament medical în cursul perioadei de nouă ani cât a durat soluționarea de către instanțele interne și de către Curte a cererii de azil și a plângerilor acesteia. Convenția nu a impus statelor părți obligația de a-și asuma răspunderea pentru diferențele în ceea ce privește tratamentul medical furnizat în statele care nu sunt părți la Convenție, prin asigurarea unui tratament medical gratuit și nelimitat tuturor cetățenilor străini care nu au dreptul să rămână pe teritoriul lor. Prin urmare, Regatul Unit nu avea obligația de a continua să asigure tratamentul reclamantei. Dacă aceasta era **expulzată** în Uganda, **nu ar fi încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

A se vedea, de asemenea: **Yoh-Ekale Mwanje împotriva Belgiei**, hotărârea din 20 decembrie 2011.

S.J. împotriva Belgiei (nr. 70055/10)

19 martie 2015 (Marea Cameră)

Reclamanta, un resortisant nigerian seropozitiv, a susținut în special că existau motive serioase și întemeiate pentru a crede că, dacă ar fi trimisă înapoi în Nigeria, ar exista un risc real ca aceasta să fie supusă unui tratament inuman și degradant, din cauza faptului că terapia antiretrovirală complexă, care îi garantează supraviețuirea, nu este nici

disponibilă și nici accesibilă în Nigeria. Aceasta susține, de asemenea, că absența unui tratament ar avea ca rezultat decesul său prematur în condiții deosebit de inumane, având în vedere prezența celor trei copii minori ai acesteia.

Curtea a **scos cererea de pe rolul său** (în temeiul art. 37 din Convenție), luând act de termenii acordului de soluționare pe cale amiabilă, încheiat între guvernul belgian și reclamantă, și de măsurile adoptate pentru a asigura respectarea angajamentelor asumate, și anume faptul că reclamantei și copiilor acesteia li s-au eliberat permise de ședere, prin care li s-a acordat permisiunea de ședere pe o perioadă nedeterminată. În propunerea de soluționare pe cale amiabilă, primită de Curte din partea guvernului belgian în august 2014, acesta din urmă a subliniat în special considerentele umanitare puternice care au cântărit în favoarea reglementării statutului de rezident al reclamantei și al copiilor acesteia.

Paposhvili împotriva Belgiei

13 decembrie 2016 (Marea Cameră)

Cauza privea o decizie de expulzare a reclamantului în Georgia, emisă împreună cu interdicția de a reintra pe teritoriul Belgiei. Reclamantul, diagnosticat cu o serie de boli grave, inclusiv leucemie limfocitară cronică și tuberculoză, a susținut în special că se dovedise faptul că existau motive întemeiate pentru a crede că, dacă ar fi expulzat în Georgia, s-ar confrunta acolo cu un risc real de a fi supus la tratamente inumane și degradante și de a fi expus unui deces prematur. De asemenea, acesta s-a plâns că măsura expulzării sale în Georgia, dispusă împreună cu o interdicție de a reintra în Belgia timp de zece ani, ar fi condus la separarea acestuia de membrii familiei, cărora li s-a permis să rămână în Belgia și care constituiau singura lui sursă de sprijin moral. Reclamantul a murit în iunie 2016. Soția și cei trei copii ai acestuia au continuat ulterior procedura în fața Curții.

Curtea a hotărât că **ar fi existat o încălcare a art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, **dacă reclamantul ar fi fost expulzat** în Georgia, fără ca autoritățile belgiene să fi apreciat riscul cu care se confrunta acesta, în lumina informațiilor referitoare la starea lui de sănătate și la existența unui tratament adecvat în Georgia, **precum și o încălcare a art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, dacă acesta ar fi fost expulzat în Georgia, fără ca autoritățile belgiene să fi evaluat impactul expulzării asupra dreptului său la respectarea vieții de familie, având în vedere starea lui de sănătate. Curtea a observat, în special, că situația medicală a reclamantului, care suferea de o boală foarte gravă și a cărui stare de sănătate îi pune în pericol viața, nu a fost examinată de autoritățile belgiene în cadrul cererilor acestuia de reglementare a statutului său de rezident. De asemenea, autoritățile nu au examinat gradul de dependență a reclamantului de familia sa, ca urmare a deteriorării stării sale de sănătate. Curtea a constatat că, având în vedere că autoritățile interne nu au efectuat nicio evaluare a riscului cu care se confrunta reclamantul, în lumina informațiilor referitoare la starea lui de sănătate și la existența unui tratament adecvat în Georgia, informațiile de care dispuneau autoritățile în cauză au fost insuficiente pentru ca acestea să concluzioneze că, dacă reclamantul ar fi fost expulzat în Georgia, nu ar fi existat un risc real și concret ca acesta să fie supus unui tratament contrar art. 3 din Convenție. Curtea a constatat, de asemenea, că autoritățile naționale aveau obligația să efectueze o evaluare a impactului expulzării asupra vieții de familie a reclamantului, în lumina stării sale de sănătate. Pentru a respecta dispozițiile art. 8 din Convenție, autoritățile ar fi trebuit să examineze dacă, având în vedere situația specifică a reclamantului la momentul expulzării, s-ar fi putut aștepta în mod rezonabil ca familia să îl urmeze în Georgia sau, în caz contrar, dacă conformarea cu dreptul reclamantului la respectarea vieții de familie impunea ca acestuia să i se acorde încuviințarea de a rămâne în Belgia pentru tot restul vieții sale.

Expunerea la pericole de mediu²

Roche împotriva Regatului Unit

19 octombrie 2005 (Marea Cameră)

Reclamantul, născut în 1938 și înregistrat ca persoană cu dizabilități în 1992, avea probleme de sănătate ca urmare a expunerii acestuia la substanțe chimice toxice, în cursul unor teste la care a fost supus la începutul anilor '60, când efectua serviciul militar în Armata Britanică. Acesta s-a plâns că nu a avut acces la toate informațiile relevante și adecvate, care i-ar fi permis să evalueze riscul la care a fost expus în cursul participării sale la testele în cauză.

Curtea a constatat o **încălcare a art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, deoarece reclamantului nu i-a fost pusă la dispoziție o procedură prin care să obțină informații cu privire la riscurile conexe participării sale la testele organizate de armată.

Vilnes și alții împotriva Norvegiei

5 decembrie 2013

Cauza privea plângeri vechi ale unor scafandri, conform cărora aceștia aveau dizabilități cauzate de scufundările în Marea Nordului, efectuate pentru companiile petroliere în cursul perioadei de pionierat a explorării petroliere (1965-1990). Toți reclamantii s-au plâns că Norvegia nu a adoptat măsurile adecvate pentru a proteja sănătatea și viața scafandrilor de mare adâncime, atunci când aceștia au desfășurat activități în Marea Nordului și în laboratoarele de testare, situație în care se aflau trei dintre reclamantii. Toți reclamantii au susținut, de asemenea, că statul nu le-a oferit informații corespunzătoare cu privire la riscurile implicate de scufundările la mare adâncime și testele de scufundare. Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, din cauza faptului că autoritățile norvegiene nu s-au asigurat că reclamantii primesc informații esențiale care să le permită să aprecieze riscurile pentru sănătatea și viața acestora, rezultate din folosirea tabelului de decompresie rapidă. De asemenea, a hotărât că **nu a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) sau **art. 8** din Convenție în privința celorlalte capete de cerere ale reclamantilor, conform cărora autoritățile nu s-au asigurat că sănătatea și viața lor nu sunt puse în pericol, și că **nu a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Această cauză completează jurisprudența Curții privind accesul la informații, în temeiul art. 2 și 8 din Convenție, în special în măsura în care stabilește obligația autorităților de a se asigura că angajații primesc informații esențiale, care să le permită să aprecieze riscurile profesionale pentru sănătatea și siguranța lor.

Brincat și alții împotriva Maltei

24 iulie 2014

Această cauză privea lucrători în domeniul reparațiilor navale, care au fost expuși la azbest timp de mai multe decenii, începând cu anii '50 și până la începutul anului 2000, ceea ce a condus la apariția unor afecțiuni cauzate de azbest. Reclamantii s-au plâns în special de expunerea la azbest a acestora sau a rudelor decedate ale acestora și de faptul că guvernul maltez nu i-a protejat de consecințele fatale ale acestei expuneri.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în privința reclamantilor ale căror rude au decedat și că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în privința celorlalți reclamantii. Aceasta a constatat în special că, având în vedere gravitatea pericolului reprezentat de azbest și în pofida libertății de acțiune („marjei de apreciere”) oferite statelor pentru a decide cum să gestioneze astfel de riscuri, guvernul maltez nu și-a îndeplinit obligațiile pozitive care îi revin în temeiul Convenției, de a legifera sau de a lua alte măsuri practice pentru a se asigura că reclamantii erau protejați în mod corespunzător și informați cu privire la riscul pentru sănătatea și viața lor. Într-adevăr, cel puțin de la începutul

² . A se vedea, de asemenea, fișa tematică „[Mediul și Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#)”.

anilor '70, guvernul maltez a fost sau ar fi trebuit să fie conștient că lucrătorii navali ar putea avea de suferit de pe urma consecințelor cauzate de expunerea la azbest și totuși, abia în 2003, a adoptat măsuri pozitive pentru a contracara acest risc.

Intervenții sau tratamente medicale forțate

Jalloh împotriva Germaniei

11 iulie 2006 (Marea Cameră)

Această cauză privea administrarea forțată de emetice unui traficant de droguri, cu scopul de a recupera un pliculeț de plastic ce conținea droguri, pe care acesta îl înghițise. Drogurile au fost utilizate ulterior ca probă în procesul penal împotriva lui. Reclamantul a susținut în special că fusese supus unui tratament inuman și degradant ca urmare a administrării forțate a emeticelor în cauză.

Curtea a reiterat faptul că, în principiu, Convenția nu interzice recurgerea la o intervenție medicală forțată care ar contribui la cercetarea unei infracțiuni. Cu toate acestea, orice atingere adusă integrității fizice a unei persoane, realizată cu scopul obținerii unor probe, trebuia să facă obiectul unui control riguros. În prezenta cauză, Curtea a hotărât că reclamantul a fost supus unui **tratament** inuman și degradant, **contrar art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. A observat în special că autoritățile germane l-au forțat pe acesta să regurgiteze, nu din motive terapeutice, ci pentru a extrage probe pe care le-ar fi putut obține și prin metode mai puțin intruzive. Maniera în care a fost pusă în aplicare măsura incriminată nu numai că era susceptibilă să îi provoace reclamantului sentimente de teamă, angoasă și inferioritate, care îl puteau umili și înjosi, dar, în plus, procedura a implicat riscuri pentru sănătatea reclamantului, mai ales din cauza faptului că nu se obținuse în prealabil o anamneză corespunzătoare. În plus, deși nu aceasta fusese intenția, maniera în care a fost pusă în aplicare măsura respectivă i-a cauzat reclamantului atât durere fizică, cât și suferință psihică.

Boqumil împotriva Portugaliei

7 octombrie 2008

La sosirea pe aeroportul din Lisabona, reclamantul a fost percheziționat de ofițeri vamali, care au găsit mai multe pliculețe de cocaină, ascunse în încălțăminte. Reclamantul i-a informat că înghițise un pliculeț. Acesta a fost dus la spital și supus unei intervenții chirurgicale pentru extragerea pliculețului. Acesta s-a plâns, în special, că a îndurat o constrângere fizică gravă, din cauza intervenției chirurgicale la care a fost supus.

Curtea a considerat că operația nu a fost de natură să constituie un tratament inuman sau degradant și a hotărât că **nu a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. În special, nu existau suficiente probe pentru a stabili dacă reclamantul și-a dat consimțământul sau dacă a refuzat operația și dacă a fost obligat să se supună acesteia. În plus, operația s-a impus ca o necesitate medicală, deoarece reclamantul risca să moară intoxicat, și aceasta nu a fost realizată cu scopul de a obține probe. În ceea ce privește efectele operației asupra sănătății reclamantului, probele prezentate Curții nu au dovedit că durerile pe care acesta a pretins că le-a avut de atunci aveau legătură cu operația.

Dvořáček împotriva Republicii Cehe

6 noiembrie 2014

Această cauză privea condițiile internării nevoluntare a reclamantului într-un spital de psihiatrie pentru a fi supus unui tratament de protecție legat de sexualitate. Reclamantul s-a plâns în special că spitalul nu i-a oferit o psihoterapie adecvată și că a fost supus unui tratament medicamentos forțat și unei presiuni psihologice.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție în privința detenției reclamantului într-un spital de psihiatrie și a tratamentului medicamentos administrat. Aceasta a subliniat în special că tratamentul anti-androgen a fost o necesitate terapeutică și că nu s-a stabilit faptul că reclamantul a fost constrâns să îl facă. Deși nu mai exista niciun motiv pentru a pune la

Îndoială declarațiile spitalului, conform cărora reclamantul a fost informat cu privire la efectele secundare ale tratamentului în cauză, Curtea a considerat totuși că situația ar fi fost clarificată dacă ar fi existat un formular special, în care să se menționeze acordul acestuia și care să îl informeze cu privire la beneficiile și efectele secundare ale tratamentului, precum și dreptul acestuia de a-și retrage consimțământul inițial în orice etapă. Cu toate acestea, deși o astfel de procedură ar fi consolidat certitudinea juridică pentru toate părțile interesate, neutilizarea unui astfel de formular nu era suficientă pentru a constitui o încălcare a art. 3. Prin urmare, Curtea nu a putut stabili dincolo de orice îndoială rezonabilă că reclamantul a fost supus unui tratament medicamentos forțat. Curtea a hotărât, de asemenea, că **nu a fost încălcat art. 3** din Convenție în ceea ce privește ancheta referitoare la acuzațiile de rele tratamente formulate de reclamant.

Neglijența medicală și răspunderea personalului medical

Obligațiile pozitive în temeiul art. 2 (dreptul la viață) din Convenție „le impun statelor să prevadă reglementări care să oblige spitalele [...] să adopte măsuri adecvate pentru protejarea vieții pacienților lor” și „să instituie un sistem judiciar independent eficient, astfel încât să fie stabilită cauza decesului pacienților aflați în grija personalului medical, din sectorul public sau privat, și să fie trase la răspundere persoanele responsabile [...]” [**Calvelli si Ciglio împotriva Italiei**, , hotărârea (Marea Cameră) din 17 ianuarie 2002, pct. 49].

Șilih împotriva Sloveniei

9 aprilie 2009 (Marea Cameră)

Fiul reclamantilor, în vârstă de 20 de ani, care a solicitat asistenta medicală pentru stări de greață și mâncărime a pielii, a decedat la spital în 1993, după ce i s-au injectat medicamente la care era alergic. Reclamantii s-au plâns că fiul lor a murit din cauza neglijenței medicale și că nu a fost realizată nicio anchetă efectivă cu privire la decesul său.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, din cauza ineficienței sistemului judiciar sloven în ceea ce privește stabilirea cauzei decesului fiului reclamantului și a răspunderii pentru acesta. Curtea a observat în special că procedura penală, îndeosebi ancheta, a durat prea mult, că au fost schimbați șase judecători în cadrul unui singur set de proceduri, în primă instanță în fața unei instanțe civile, procedură care era încă pendinte la 13 ani de la începerea acesteia. *A se vedea, de asemenea: Zafer Öztürk alții împotriva Turciei*, hotărârea din 21 iulie 2015.

G.N. si alții împotriva Italiei

1 decembrie 2009³

Această cauză privea infectarea reclamantilor sau a rudelor acestora cu virusul imunodeficienței umane (HIV) sau cu hepatita C. Persoanele în cauză sufereau de o boală ereditară (talasemie) și au fost infectate în urma unor transfuzii efectuate de serviciul medical de stat. Reclamantii s-au plâns în special că autoritățile nu au efectuat verificările necesare pentru prevenirea infectării. De asemenea, aceștia s-au plâns de deficiențe în cadrul procedurii civile desfășurate ulterior și de refuzul de a li se acorda despăgubiri. În plus, aceștia au susținut că au fost discriminați în comparație cu alte grupuri de persoane infectate.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în ceea ce privește obligația de a proteja viața reclamantilor și a rudelor acestora, observând în special că nu s-a stabilit că, la momentul faptelor, Ministerul Sănătății știa sau ar fi trebuit să știe de riscul de transmitere a HIV sau a hepatitei C prin intermediul transfuziilor de sânge și că nu a putut stabili data începând de la care ministerul a știut sau ar fi trebuit să știe de acest risc. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 2** din Convenție în ceea ce privește desfășurarea procedurii civile, considerând că autoritățile judiciare italiene, în cadrul procesului de soluționare a unei plângeri credibile

³ . A se vedea, de asemenea, [hotărârea](#) privind reparația echitabilă din 15 martie 2011.

întemeiate pe art. 2, nu au oferit un răspuns adecvat și prompt în conformitate cu obligațiile procedurale pe care le are statul în temeiul acestei dispoziții. În cele din urmă, a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 2** din Convenție, constatând că reclamantii, în calitate de persoane care sufereau de talasemie, sau moștenitorii acestora au fost discriminați în comparație cu persoanele care sufereau de hemofilie, care au putut beneficia de soluționări extrajudiciare oferite de minister.

Eugenia Lazăr împotriva României

16 februarie 2010

Reclamanta s-a plâns de decesul fiului ei de 22 de ani, cauzat, în opinia acesteia, de deficiențele din cadrul secțiilor spitalului în care a fost internat acesta și de maniera în care autoritățile au desfășurat cercetarea cu privire la plângerea penală introdusă de aceasta împotriva medicilor care i-au tratat fiul.

Având în vedere imposibilitatea instanțelor române de a adopta o decizie pe deplin informată cu privire la motivele decesului fiului reclamantei și privind posibilitatea de angajare a răspunderii medicilor, Curtea a concluzionat că **a fost încălcat art. 2** din Convenție, sub aspect procedural. Aceasta a observat în special că ancheta privind decesul fiului reclamantei a fost subminată de normele neadecvate privind rapoartele de expertiză medico-legală.

Oyal împotriva Turciei

23 martie 2010

Această cauză privea incapacitatea de a-i furniza unui pacient, infectat cu virusul HIV prin intermediul unor transfuzii efectuate la naștere, o asigurare medicală completă și gratuită pe întreaga durată a vieții. Acesta și părinții lui au susținut în special că autoritățile naționale erau responsabile pentru starea de sănătate care îi puneia viața în pericol, deoarece acestea nu au instruit, nu au supravegheat și nu au verificat suficient activitatea personalului medical implicat în transfuziile de sânge.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție. Deși a recunoscut abordarea sensibilă și pozitivă adoptată de instanțele naționale, Curtea a considerat că, în aceste circumstanțe, cel mai adecvat remediu ar fi fost să se dispună ca pârâții să plătească, în afară de suma aferentă despăgubirilor pentru prejudiciul moral, cheltuielile aferente tratamentului și medicației primului reclamant, pe întreaga durată a vieții sale. Prin urmare, reparațiile oferite reclamantilor au fost departe de a fi satisfăcătoare, în sensul obligației pozitive prevăzute la art. 2. În plus, având în vedere că procedura internă a durat mai mult de nouă ani, nu se poate considera că instanțele administrative au respectat cerințele privind promptitudinea și un termen rezonabil, implicate în acest context. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, din cauza duratei procedurii administrative, și că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție.

Reynolds împotriva Regatului Unit

13 martie 2012

Această cauză privea decesul fiului reclamantei, pacient al secției de psihiatrie, diagnosticat cu schizofrenie, în 2005, ca urmare a căderii acestuia de la etajul 6 al unui spital public. Reclamanta s-a plâns că nu a avut la dispoziție niciun mecanism eficient prin care putea fi stabilită răspunderea civilă pentru pretinsa îngrijire neglijentă a fiului său și prin care aceasta ar fi putut obține despăgubiri pentru pierderea suferită.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la o cale de atac eficientă), **coroborat cu art. 2** (dreptul la viață) din Convenție. Aceasta a subliniat în special că, abia în februarie 2012, Curtea Supremă a Regatului Unit a confirmat, într-o altă cauză, că obligația efectivă de protejare a pacienților cu risc de suicid ar putea lua naștere în ceea ce privește pacienții internați voluntar la secția de psihiatrie, precum fiul reclamantei, și că părinții ar avea dreptul la despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat de pierderea unui copil aflat într-o astfel de situație. Totuși, anterior acestei date, reclamanta nu a avut la dispoziție nicio cale de atac în ceea ce privește prejudiciul moral suferit de aceasta.

Mehmet Şentürk si Bekir Şentürk împotriva Turciei

9 aprilie 2013

Această cauză privea decesul unei femei însărcinate, în urma unei serii de erori comise de membri ai personalului medical din diferite spitale, și neacordarea ulterioară de către aceștia a unui tratament medical de urgență, atunci când se știa că situația sa era critică. Reclamanții, soțul și fiul acesteia, au susținut în special că a fost încălcat dreptul la viață al soției și mamei, precum și al copilului pe care aceasta îl purta, ca urmare a neglijenței personalului medical implicat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție. Aceasta a constatat în special că persoana decedată a fost victima unor deficiențe grave din partea conducerii spitalelor și că acesteia i s-a negat posibilitatea de a avea acces la tratamentul de urgență corespunzător, încălcându-se astfel pe fond art. 2. Având în vedere constatările sale referitoare la deficiențele procedurii penale, Curtea a constatat, de asemenea, o încălcare sub aspect procedural a art. 2.

A se vedea, de asemenea: [Elena Cojocaru împotriva României](#), hotărârea din 22 martie 2016.

Gray împotriva Germaniei

22 mai 2014

Această cauză privea decesul unui pacient la domiciliul său din Regatul Unit, ca urmare a malpraxisului medical săvârșit de un medic german, care fusese recrutat de o agenție privată pentru a lucra la Serviciul Național de Sănătate (NHS) din Marea Britanie. Fiii pacientului s-au plâns că autoritățile din Germania, unde medicul a fost judecat și condamnat pentru cauzarea decesului prin neglijență, nu au desfășurat o anchetă eficientă privind decesul tatălui lor.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, constatând că procedura penală desfășurată în Germania împotriva medicului responsabil pentru decesul tatălui reclamanților a fost adecvată. Aceasta a admis în special că instanța de judecată germană a avut la dispoziție suficiente probe pentru condamnarea medicului prin ordonanță penală, fără organizarea unei ședințe. În plus, reclamanții au fost informați suficient cu privire la procedura desfășurată în Germania, iar decizia autorităților germane, de a nu îl extrăda pe medic în Regatul Unit, a fost justificată în lumina procedurii în fața instanțelor germane.

Asiye Genç împotriva Turciei

27 ianuarie 2015

Această cauză privea decesul într-o ambulanță al unui copil născut prematur, la câteva ore de la naștere, în urma transferării bebelușului între spitale, fără spitalizarea acestuia pentru tratare. Reclamanta s-a plâns în special de pretensele deficiențe ale anchetei referitoare la decesul fiului său.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție. Aceasta a considerat, în primul rând, că statul turc nu a asigurat suficient organizarea și funcționarea adecvate ale serviciilor medicale oferite în spitalele publice sau ale sistemului său de protecție a sănătății. Copilul a murit din cauză că nu i s-a administrat niciun tratament. Curtea a observat că o astfel de situație constituia un refuz de a acorda asistență medicală de natură să pună în pericol viața unei persoane. În al doilea rând, Curtea a considerat că răspunsul sistemului judiciar turc la tragedie nu a fost corespunzător, în sensul clarificării circumstanțelor exacte ale decesului copilului. Prin urmare, Curtea a constatat că se putea considera că Turcia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul art. 2 din Convenție în ceea ce privește copilul, care a murit la câteva ore după naștere.

Altuğ și alții împotriva Turciei

30 iunie 2015

Această cauză se referea la decesul unei rude a reclamanților, la vârsta de 74 de ani, ca urmare a unei reacții alergice violente la un derivat al penicilinei, administrat prin injecție intravenoasă, într-un spital privat. Reclamanții au susținut în special faptul că membrii echipei medicale nu și-au respectat obligațiile legale de a efectua o anamneză (adresarea unor întrebări pacienților sau rudelor acestora privind istoricul lor medical și

posibilele alergii), de a informa pacientul cu privire la posibilitatea unei reacții alergice și de a obține consimțământul acestuia pentru administrarea medicamentului în cauză.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție. Aceasta a subliniat în special că nu are sarcina de a face speculații cu privire la posibila răspundere a echipei medicale în cauză pentru decesul mamei/bunicii reclamantilor. Totuși, aceasta a considerat că autoritățile nu au asigurat punerea în aplicare adecvată a cadrului legislativ și de reglementare relevant, menit să protejeze dreptul pacienților la viață. Într-adevăr, nici experții medicali, care au considerat că decesul a fost o consecință neprevăzută a tratamentului administrat, nici instanțele turce nu au examinat posibilitatea ca echipa medicală să fi încălcat dispozițiile legale în vigoare (obligația de a adresa întrebări pacienților sau membrilor familiei acestora cu privire la dosarul lor medical, de a-i informa cu privire la posibilitatea unei reacții alergice și de a obține consimțământul acestora pentru administrarea medicamentului în cauză).

Vasileva împotriva Bulgariei

17 martie 2016

Această cauză privea o acțiune în despăgubiri introdusă de o pacientă împotriva unui chirurg și a unui spital, ulterior unei operații. În cadrul procedurii, au fost întocmite diverse rapoarte de expertiză medicală. După examinarea rapoartelor, instanțele naționale nu au identificat nicio dovadă a existenței unei neglijențe din partea chirurgului. Reclamanta s-a plâns, în special, de o lipsă de imparțialitate din partea experților medicali desemnați în procedura privind cazul de malpraxis.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că nu se putea afirma că autoritățile nu i-au pus la dispoziție reclamantei o procedură eficientă, care să îi permită obținerea unor despăgubiri pentru malpraxisul medical a cărui victimă susținea că a fost.

Aydoğdu împotriva Turciei

30 august 2016

Reclamantii, a căror fiică se născuse prematur și decedase, două zile mai târziu, în spitalul la care fusese transferată pentru a primi tratament de urgență, au susținut că decesul fiicei lor fusese cauzat de neglijența profesională a personalului din spitalul în care a fost tratată. De asemenea, ei s-au plâns că procesul penal a fost inechitabil.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, atât pe fond, cât și sub aspect procedural. Aceasta a constatat, în special, că bebelușul a fost victima unei lipse de coordonare între membrii personalului medical, combinată cu deficiențe structurale din sistemul spitalicesc și că acestuia i s-a refuzat accesul la un tratament de urgență adecvat, fiind astfel încălcat dreptul acestuia la protejarea vieții sale. Curtea a constatat, de asemenea, că procesul penal a fost lipsit de eficiența necesară și că răspunsul sistemului de justiție turc la decesul bebelușului nu a asigurat garanțiile inerente dreptului la viață, luând act de faptul că, din cauza unor opinii ale experților neadecvate, autoritățile nu au fost în măsură să furnizeze un răspuns coerent și întemeiat din punct de vedere științific problemelor ridicate și să stabilească eventuala răspundere pentru acestea. În cele din urmă, în temeiul **art. 46** (forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, Curtea a solicitat Turciei să ia măsuri pentru a impune realizarea unor anchete administrative și disciplinare independente și imparțiale, în cadrul sistemului său juridic, oferind victimelor posibilitatea efectivă de a participa la acestea; pentru a se asigura că organismele și/sau specialiștii cărora li s-ar putea solicita să realizeze expertize dispun de calificări și competențe care să corespundă pe deplin particularităților fiecărui caz în parte; și pentru a le impune experților medico-legali să își motiveze în mod corespunzător avizele științifice.

Ionită împotriva României

10 ianuarie 2017

Această cauză se referea la decesul fiului reclamantilor, în vârstă de patru ani, în urma unei operații. Reclamantii s-au plâns de faptul că autoritățile nu au efectuat o anchetă eficientă cu privire la incident, în pofida faptului că au susținut în repetate rânduri că acesta fusese cauzat de neglijența personalului medical.

Curtea a constatat că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, sub aspect procedural, constatând că nu a fost efectuată o anchetă corespunzătoare cu privire la decesul fiului reclamantilor, în special din motivele expuse în continuare. În primul rând, autoritățile medicale nu au furnizat un raport suplimentar de expertiză medico-legală cu privire la incident, deși această măsură se impunea. În plus, autoritățile nu au stabilit niciodată dacă asistenta responsabilă cu supravegherea își îndeplinesc în mod corespunzător atribuțiile, deși acestea erau deosebit de relevante pentru pretinsa cauză a decesului. În plus, instanțele naționale au constatat că nu existase nicio neglijență medicală din partea medicilor — deși instanțele disciplinare au constatat că medicii în cauză nu obținuseră consimțământul prealabil în cunoștință de cauză al reclamantilor pentru efectuarea procedurii, iar acest consimțământ era obligatoriu în temeiul legislației române. În cele din urmă, procedura a avut o durată nejustificat de lungă, având în vedere că trecuseră șase ani și jumătate de la decesul fiului reclamantilor până la data pronunțării hotărârii definitive în această cauză.

Erdinç Kurt împotriva Turciei

6 iunie 2017

Această cauză privea două intervenții chirurgicale cu risc ridicat, efectuate la o pacientă — fiica reclamantilor —, în urma cărora aceasta a rămas cu sechele neurologice grave (handicap de 92 %). Reclamantii au susținut că autoritățile erau responsabile pentru sechelele în cauză și s-au plâns de lipsa unei căi de atac efective, prin care să își valorifice drepturile în cadrul unei proceduri civile. Aceștia au susținut că au contestat, fără succes, caracterul relevant și suficient al raportului de expertiză pe care se bazaseră instanțele naționale pentru a respinge cererea de despăgubire a reclamantilor.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private) din Convenție, constatând că reclamantii nu au primit un răspuns judiciar adecvat, care să îndeplinească cerințele inerente protejării dreptului pacientei la integritate fizică. Aceasta a subliniat, în special, că raportul de expertiză, pe care s-au bazat instanțele naționale pentru a respinge cererile de despăgubire ale reclamantilor și care a concluzionat că medicii nu erau vinovați, a furnizat explicații insuficiente privind problema referitor la care ar fi trebuit să furnizeze o expertiză tehnică (aspectul dacă medicii au contribuit la producerea vătămării). Curtea a considerat că vătămarea în cauză ar putea fi considerată o consecință neprevăzută a tratamentului numai în cazul în care s-a stabilit că medicii au realizat operația în conformitate cu regulile științei medicale, ținând seama în mod corespunzător de riscurile implicate de aceasta; în caz contrar, chirurgii nu ar fi niciodată trași la răspundere pentru acțiunile lor, având în vedere că orice intervenție chirurgicală implică un anumit grad de risc.

Lopes de Sousa Fernandes împotriva Portugaliei

19 decembrie 2017 (Marea Cameră)

Această cauză privea decesul soțului reclamantei, în urma unei intervenții chirurgicale de îndepărtare a polipilor nazali și procedurile ulterioare deschise pentru diverse neglijențe medicale. Reclamanta a susținut că decesul soțului ei a fost cauzat de neglijența și imprudența personalului medical, și că autoritățile nu au elucidat cauza exactă a deteriorării sănătății soțului său.

Marea Cameră a hotărât că, **pe fond, nu a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în ceea ce privește decesul soțului reclamantei. Aceasta a considerat, în special, că prezenta cauză avea ca obiect mai degrabă acuzații de neglijență medicală decât refuzul tratamentului. În aceste condiții, obligațiile Portugaliei se limitau la instituirea unui cadru de reglementare adecvat, care să oblige spitalele, private sau publice, să adopte măsuri adecvate pentru protejarea vieții pacienților. Având în vedere normele detaliate și standardele prevăzute de dreptul și practica interne ale statului portughez în domeniul în cauză, Marea Cameră a constatat că, în ceea ce privește obligația statului de a proteja dreptul la viață al soțului reclamantei, cadrul de reglementare relevant nu prezenta deficiențe. Cu toate acestea, Marea Cameră a hotărât că, **sub aspect procedural, a fost încălcat art. 2**, constatând că sistemul juridic intern în ansamblul său, atunci când a fost sesizat cu o plângere întemeiată, în cadrul căreia reclamanta susținea existența unei neglijențe medicale care a condus la decesul soțului

său, nu a oferit un răspuns adecvat și în timp util cu privire la împrejurările decesului acestuia din urmă.

S.A. împotriva Turciei (nr. 62299/09)

16 ianuarie 2018 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză privea plângerea reclamantului potrivit căreia fiul său suferise o vătămarea fizică ca urmare a unei operații de circumcizie pretins nereușite. Reclamantul s-a plâns că fiul său a suferit vătămări fizice din cauza unor complicații postoperatorii.

Curtea a declarat cererea ca fiind în mod vădit **inadmisibilă**, constatând că, având în vedere dosarul cauzei, decizia instanțelor turce nu a fost nici arbitrară, nici vădit nerezonabilă. Aceasta a luat act, în special, de faptul că autoritățile naționale au deschis din oficiu o anchetă administrativă internă de natură disciplinară și că, atunci când au respins cererile reclamantului, autoritățile naționale s-au bazat pe rapoarte de expertiză medicală. Nu este de competența Curții să pună sub semnul îndoielii constatările medicilor sau să facă speculații cu privire la natura concluziilor experților. Considerând că nu era adecvat să pună în discuție faptele, astfel cum au fost stabilite de autoritățile naționale, sau concluziile la care au ajuns acestea, Curtea a constatat, de asemenea, că decizia instanțelor interne de a respinge cererile reclamantului nu a fost nici arbitrară, nici nejustificată. În cele din urmă, Curtea a subliniat că reclamantul nu a făcut niciun demers pentru a obține o evaluare medicală în sprijinul afirmațiilor sale. În plus, acesta nu a acceptat efectuarea unei a doua operații corective, astfel cum au recomandat medicii.

Mehmet Günay si Güllü Günay împotriva Turciei

20 februarie 2018⁴

Această cauză privea acuzații de neglijență medicală în ceea ce privește decesul fiicei reclamantilor, la zece zile de la o operație efectuată în spital. Reclamantii au pretins că procedura internă nu a permis identificarea persoanelor responsabile pentru moartea fiicei lor și s-au plâns cu privire la durata procesului.

Curtea a declarat **inadmisibil**, ca fiind vădit nefondat, capătul de cerere formulat de reclamantii în temeiul art. 2 (dreptul la viață) din Convenție. Aceasta a subliniat în special că expertizele medicale și concluziile instanțelor naționale, care au fost motivate în mod corespunzător, au exclus posibilitatea existenței vreunei erori sau neglijențe medicale. De asemenea, a reiterat că nu are sarcina de a pune sub semnul îndoielii concluziile expertizelor. Cu toate acestea, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil într-un termen rezonabil) din Convenție, constatând că o perioadă de aproximativ șapte ani și patru luni, pentru a se pronunța asupra cererii de despăgubire a reclamantilor, nu îndeplinea cerința unui „termen rezonabil”.

A se vedea, de asemenea, mai recent:

Eryiğit împotriva Turciei

10 aprilie 2018⁵

Cereri pendinte

Bochkareva împotriva Rusiei (nr. 49973/10)

Cerere comunicată guvernului rus la 14 martie 2011

Soțul reclamantei, care suferea de cancer la rinichi, a fost operat în martie 2005, când i s-a făcut și o transfuzie de sânge. Acesta a murit câteva luni mai târziu din cauza unor complicații legate de cancer. Reclamanta se plânge că răposatul său soț a suferit în cursul tratamentului pentru cancer, din cauza modalității de realizare a acestuia, și că ancheta efectuată cu privire la transfuzia de sânge făcută soțului său nu a furnizat constatări clare referitoare la răspunderea funcționarilor și a membrilor personalului medical implicați.

⁴ . Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).

⁵ . Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din [Convenție](#).

Curtea a comunicat cererea guvernului rus și a adresat părților întrebări în temeiul art. 2 (dreptul la viață) și art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Ismayilova împotriva Azerbaidjanului (nr. 27860/07)

Cerere comunicată guvernului azer la 17 martie 2011

Reclamanta a suferit o sângerare abundentă la câteva luni de la efectuarea unei operații de extirpare a unui chist și a unui ovar. Aceasta a intentat un proces pentru prejudiciile cauzate de o neglijență medicală. În fața Curții, aceasta se plânge că instanțele interne nu au luat în considerare toate probele și că procedura judiciară a durat prea mult.

Curtea a comunicat cererea guvernului azer și a adresat părților întrebări în temeiul art. 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție.

Ulusoy împotriva Turciei (nr. 54969/09)

Cerere comunicată guvernului turc la 25 iunie 2012

Această cauză privește handicapul grav al copilului primilor doi reclamânți, ca urmare a unor pretinse omisiuni și acte de neglijență din partea personalului medical, în cursul perioadei de îngrijire prenatală și în timpul nașterii.

Curtea a comunicat cererea guvernului turc și a adresat părților întrebări în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 6 (dreptul la un proces echitabil) și al art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

Transplantul de organe

Petrova împotriva Letoniei

24 iunie 2014

După ce, într-un accident rutier, a suferit răni care i-au pus viața în pericol, fiul reclamantei a fost dus la spital, unde a decedat. La scurt timp, a fost realizată o laparotomie pe trupul acestuia, în cursul căreia i-au fost prelevate rinichii și splina, în scopul transplantului de organe. Reclamanta a susținut că prelevarea organelor fiului său a fost realizată fără consimțământul prealabil al acesteia sau al fiului ei și că, în orice caz, nu i s-a cerut opinia cu privire la acest lucru.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat că dreptul leton în domeniul transplantului de organe, aplicat la momentul decesului fiului reclamantei, nu era suficient de clar și a generat circumstanțele în care reclamanta, în calitate de cea mai apropiată rudă a fiului ei, deși avea anumite drepturi legate de prelevarea organelor acestuia, nu a fost informată – cu atât mai puțin nu i s-a oferit o explicație – cu privire la modul și momentul în care ar fi putut fi exercitate aceste drepturi.

Elberte împotriva Letoniei

13 ianuarie 2015

Această cauză privea prelevarea de țesut biologic de la soțul decedat al reclamantei, de către medici legiști, după decesul acestuia, fără ca reclamanta să fie informată sau să i se ceară acordul. Fără să i se aducă la cunoștință reclamantei, în temeiul unui acord aprobat de stat, a fost prelevat țesut biologic de pe corpul soțului acesteia, după efectuarea autopsiei lui, și a fost trimis unei companii farmaceutice din Germania pentru crearea unor bio-implanturi. Aceasta a aflat de evenimente abia după doi ani de la decesul soțului ei, atunci când în Letonia a fost inițiată o anchetă penală privind acuzații de prelevare ilegală, pe scară largă, de organe și țesuturi de la cadavre. Cu toate acestea, autoritățile interne nu au stabilit ulterior întrunirea elementelor constitutive ale unei infracțiuni. Reclamanta s-a plâns în special că prelevarea de țesut de la soțul acesteia a fost realizată fără acordul ei prealabil. De asemenea, s-a plâns de suferința emoțională cauzată de faptul că a fost lăsată într-o stare de incertitudine în ceea ce privește circumstanțele prelevării de țesut de la soțul ei, având în vedere că trupul soțului i-a fost înapoiat după autopsie cu picioarele legate între ele.

Curtea a hotărât că **au fost încălcate art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și **art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. A hotărât în special că legislația letonă referitoare la obligativitatea consimțământului privind prelevarea de țesut nu era suficient de clară și nu prevedea garanții juridice adecvate împotriva arbitrarului: deși prevedea cadrul legal care le permitea celor mai apropiate rude să își exprime acordul sau refuzul în ceea ce privește prelevarea de țesut, aceasta nu definea clar obligația experților sau libertatea lor de a decide obținerea consimțământului. Într-adevăr, modul în care trebuia să fie exercitat dreptul rudelor de a-și exprima dorința în acest sens și sfera de aplicare a obligației de a obține consimțământul făceau obiectul unui dezacord între autoritățile interne. Curtea a concluzionat, de asemenea, că reclamanta a trebuit să se confrunte cu o perioadă lungă de incertitudine și suferință în ceea ce privește natura, modul și scopul prelevării de țesut biologic de la soțul său, subliniind că, în domeniul special al transplantului de organe și țesut, corpul uman trebuie să fie tratat cu respect chiar și după deces.

Cereri pendinte

Sablina si alții împotriva Rusiei (nr. 4460/16)

Cerere comunicată guvernului rus la 21 septembrie 2016

Reclamanții se plâng în special că li s-a refuzat posibilitatea de a-și exprima opinia cu privire la prelevarea de organe de la o rudă decedată a acestora. De asemenea, aceștia susțin că legislația Rusiei privind transplantul de organe este ambiguă și nu oferă suficientă protecție împotriva arbitrarului.

Curtea a comunicat cererea guvernului rus și a adresat părților întrebări în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) și al art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

Polat împotriva Austriei (nr. 12886/16)

Cerere comunicată guvernului austriac la 23 mai 2017

Această cauză privește autopsia efectuată pe corpul fiului reclamantei, care se născuse prematur și care decedase la scurt timp după naștere, împotriva dorinței clar exprimate a acesteia.

Curtea a comunicat cererea guvernului austriac și a adresat părților întrebări în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie), art. 9 (libertatea de gândire, de conștiință și de religie) și al art. 13 (dreptul la o cale de atac efectivă) din Convenție.

Furnizarea de informații medicale publicului

Open Door și Dublin Well Woman împotriva Irlandei

29 octombrie 1992

Reclamantele erau două societăți irlandeze, care s-au plâns că au fost împiedicate, prin ordonanță președințială, să furnizeze unor femei gravide informații privind avortul efectuat în străinătate.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție. A constatat că restricția impusă societăților reclamante a generat un risc pentru sănătatea femeilor care nu aveau resursele sau educația necesare pentru a solicita și utiliza mijloace alternative de obținere a informațiilor despre avort. În plus, având în vedere că astfel de informații erau disponibile în altă parte și femeile din Irlanda puteau, în principiu, să călătorească în Marea Britanie pentru a efectua avorturi, restricția a fost în mare măsură ineficientă.

Women on Waves și alții împotriva Portugaliei

3 februarie 2009

Această cauză privea decizia autorităților portugheze de a interzice intrarea în apele teritoriale portugheze a navei *Borndiep*, care fusese închiriată pentru organizarea de evenimente pentru promovarea dezincriminării avortului. Asociațiile reclamante s-au

plâns că această interdicție privind desfășurarea activităților acestora le-a încălcat dreptul de a comunica informații fără imixtiuni.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 10** (libertatea de exprimare) din Convenție, constatând că imixtiunea autorităților portugheze a fost disproporționată în raport cu scopul urmărit. A observat în special că, pentru apărarea ordinii și protejarea sănătății, autoritățile portugheze ar fi putut recurge la alte mijloace, care ar fi limitat mai puțin drepturile asociațiilor reclamante, precum confiscarea medicamentelor de la bordul navei. De asemenea, a subliniat efectul disuasiv, în ceea ce privește libertatea de exprimare în general, al unui astfel de act radical precum trimiterea unei nave de război (pentru a împiedica nava în cauză să intre în apele sale teritoriale).

Rambursarea cheltuielilor medicale

Nitecki împotriva Poloniei

21 martie 2002 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamantul, care avea o boală foarte rară și fatală, a susținut că nu dispunea de mijloacele necesare pentru a plăti tratamentul său medical. Acesta s-a plâns în fața Curții de refuzul autorităților de a rambursa costul total al tratamentului său (în temeiul sistemului general de asigurări de sănătate erau acoperite doar 70% din costuri).

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (în mod vădit nefondată). Deși ar putea fi ridicată o problemă în temeiul art. 2 (dreptul la viață) din Convenție, în cazul în care se demonstra că autoritățile unui stat contractant au pus în pericol viața unei persoane prin refuzul de a-i furniza asistența medicală pe care acestea s-au angajat să o asigure întregii populații, Curtea a constatat că acest lucru nu era valabil în cazul reclamantului.

Panaiteescu împotriva României

10 aprilie 2012

Reclamantul a susținut în special că autoritățile au refuzat cu cinism și în mod abuziv să pună în executare hotărâri judecătorești definitive, prin care tatălui acestuia i s-a recunoscut dreptul de a beneficia gratuit de un tratament medical adecvat și că acest lucru i-a pus viața în pericol.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, sub aspect procedural, din cauza faptului că autoritățile române nu au furnizat gratuit tatălui reclamantului medicamentele anti-cancer specifice, de care acesta avea nevoie, în conformitate cu hotărârile instanțelor interne.

Lecturi suplimentare

A se vedea, în special:

- [Aspecte referitoare la sănătate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului](#), Raport tematic, Departamentul pentru Jurisconșulți al Curții Europene a Drepturilor Omului

Contact pentru presă:
Tel.: + 33 (0) 3 90 21 42 08